

«شما که غریبه نیستید»، عنوان آخرین اثر کرمانی است در حوزه ادبیات داستانی. این کتاب در ۳۱۸ صفحه توسط انتشارات معین به بازار کتاب راه یافت. کتابی که، نویسنده در آن به روایتی متفاوت از آنچه در گذشته‌ای نه چندان دور اتفاق افتاده می‌پردازد. سرشار از ارزش‌های جامعه شناختی و مردم شناختی. ارزش‌هایی که برخی از آنها در حال فراموش شدنند

در باره کتاب شما که غریبه نیستید، اثر جدید هوشنگ مرادی کرمانی

پشت پرده زندگی خالق مجید

در آن به روایتی متفاوت از آنچه در گذشته‌ای نه چندان دور اتفاق افتاده می‌پردازد. سرشار از ارزش‌های جامعه‌شناختی و مردم شناختی. ارزش‌هایی که برخی از آنها در حال فراموش شدنند. این اثر خواننده را به یاد گزارش‌های توصیفی ژورنالیستی می‌اندازد. با این تفاوت که وقتی ضمیر روایت از من به ما می‌رسد، روایت‌های داستانی خود را پیدا می‌کند. در این داستان یک نفر بزرگسال که خود کرمانی هست و نیست به گذشته بر می‌گردد. گذشته‌ای متأثر از امروز که تصور اکنون او از گذشته در کرمانی اما این زندگی‌نامه را در لایه‌ای از تکنیک،

علیرضا کیوانی نژاد

اگر بین نویسندگان خوب و آنهایی که سعی می‌کنند خوب نویسند، مرزی قابل باقیم، بی شک هوشنگ مرادی کرمانی در زمره کسانی است که خوب می‌نویسد. به همین سادگی. کسی که خوب تعریف کردن را بلد است. کرمانی از حاشیه کویر کرمان (سیرج و شهداده) برخاسته و در کرمان و تهران تحصیل کرده است. سالهاست که با کتاب «قصه‌های مجید» و «بچه‌های قابلیخانه» دو قصه روستایی، قدرت روایت آنچه را که در کتف آن بوده به جامعه ادبیات ایران نشان می‌دهد. کتاب نخل، اما از لونی دیگر است و به قول خودش همچون چشمه‌ای است که از دل باورهای پاک و سنتهای زادگاهش جوینده و نمایشگر زندگی غمبار اما سرشار از ایمان و تلاش و مقاومت آنان در برابر فقر و سرکشی‌های طبیعت است.

مرادی کرمانی در سال ۱۳۲۲ شمسی در «سیرج» از توابع شهداد کرمان به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در سیرج و کرمان و دوره لیسانس را در تهران به پایان برد. نویسنده‌ای را از سال ۱۳۴۷ با مجله خوشه آغاز کرد سپس قصه‌های مجید را برای برنامه «خانواده» رادیو ایران نوشت. همین قصه‌ها، جایزه مخصوص «کتاب برگزیده سال ۱۳۶۴» را نصیبش کرد. چکمه و نخل، مشق بر پوست داستان آن خرمه و چند نثاری دیگر از آثار برجسته این نویسنده معاصرند. کارگرهایی که مرادی کرمانی با قلم و موشکاف و معاصرند، کرده‌اند و تکنیکی و البته طنزی حساب شده در رفتار آنها خلق کرد. خرده‌پنجه‌هایی هستند که نویسنده آنها را با تمام وجود درک و دردها و محرمیتهای آنان را به‌گونه خود احساس کرده است.

روزهای جمعه را از یاد نبردم که سریال تلویزیونی قصه‌های مجید، از دل کتابی با همین عنوان توانست در بحران فرهنگی سرگرم کند. حتی آدم بزرگ‌ها را برانداند پای تلویزیون. حالا انگار مجید است که دارد زندگی‌نامه کرمانی را روایت می‌کند.

کرمانی در این مجموعه پنج جلدی (قصه‌های مجید) به خلق شخصیت‌هایی پرداخت که با رفتارشان، سوخت پیرامون خود را به نقد کشیدند. آدم‌های این نویسنده به وقت قابل لمس هستند و این چیزی جز حس قربان در خواننده به وجود نمی‌آورد.

کرمانی آثار شناخته‌شده‌تری هم دارد که با اغواهی به آن‌ها هاشا کرمانی، می‌شود کتاب مهمان مامان را از میان آنها بر شرد. همانی که داریوش مهرجویی با ظرافت آن را به تصویر کشید.

قصه‌های مجید، مهمان مامان و نخل، آثار هستند که به زبان‌های دیگر ترجمه شده و جهره کرمانی را در میان آنها کرده‌اند.

شما که غریبه نیستید، عنوان آخرین اثر کرمانی است که در حوزه ادبیات داستانی، این کتاب در ۳۱۸ صفحه توسط انتشارات معین به بازار کتاب راه یافت. کتابی که، نویسنده

یادداشت

به پنهان سالگشت در گذشت محمد قاضی

جای خالی قاضی

وقتی که در سال ۱۳۳۶ مجله «سخن» به مدیریت دکتر پرویز نائل خانلری برای اولین بار اعلام می‌کند که به بهترین ترجمه سال و یک اثر ادبی جایزه می‌دهد، در نهایت دو کتاب به صورت مشترک برنده جایزه اول می‌شوند: «دن گیسوت» از میگل دو سروانتس با ترجمه محمد قاضی از نشر نیل و «کلیه عمو تم» از هریت پیچر استو ترجمه منیر مهران از انتشارات امیرکبیر.

محمد قاضی، مترجمی که نامش با ترجمه این اثر معروف (که سرآمد آثار ادبی اروپا در چهارصد ساله اخیر محسوب می‌شود) گره خورده است، در دیاجه‌ای که بر ترجمه‌اش نوشته‌اش آورده است، «ای خواننده فارغ‌البال اگر بگویم من این کتاب را به به مثابه فرزند طبع من است چنان بنیاد و محتشم و سرشار از فکر و معنا می‌خواستم که برتر از آن به تصور نگذید. بی نیاز به سوگند باور خواهی کرد»

قاضی جزونخستین گروه از مترجمان ایرانی است که آثار بسیاری از شاهکارهای ادبیات کلاسیک اروپا را به‌ویژه در حوزه رمان، به فارسی روان معرفی کردند و در حقیقت داستان‌های برتر نویسندگان سرشناسی هم چون مارک تواین، ویکتور هوگو، گوته، لندن و... برای نخستین بار با ترجمه‌های او به

آموخت. او خود در کتاب «خطرات یک مترجم» که در سال ۶۹ توسط نشر زنده رود منتشر کرد، به شرح زندگی و چگونگی ترجمه بر آثارش پرداخته است. قاضی در مجموع نزدیک به ۶۶ کتاب را به زبان فارسی برگرداند.

کود لنگر، ویکتور هوگو در سال ۱۳۱۷ اولین اثری است که ترجمه کرد. «زرا اول داستان تألیفی ۱۳۱۹، مسید دندان، چک لندن ۱۳۲۱، جزیره پنگوئن‌ها، آنتونول فرانس ۱۳۳۰، شاهزاده و گدا، مبارک تواین ۱۳۳۳، شاهزاده کوچکولو، سنت اگزوپری ۱۳۳۳، سادله دل ولتر ۱۳۳۳ و ژوربای یونانی، نیکوس کاوانتاکیس و کتاب‌های بسیار دیگر».

اما در میان همه آثار که قاضی به فارسی برگرداند، «دن گیسوت» جایگاهی دیگر دارد که متجاوز از ۲۰ بار تجدید چاپ شده است. انتشار این رمان اثر آلبندا تا زمان انقلاب نشر نیل و سپس نشر نو، ناآشنا و جامی به عهده داشتند. محمدقاضی مترجم در بیست و چهارم آژرمه سال ۱۳۷۶ در تهران درگذشت.

نخف دریابندری، مترجم پیشگام معاصر و از همه سنان و همکاران قاضی است. او در گفت و گو با اینسار، در آستانه سالروز درگذشت این مترجم نامی، گفت: «گمان می‌کنم با قاضی در مؤسسه فنلاندی در سال ۴۰ آشنا شدم. در طول این مدت ما با هم کار مشترکی را ترجمه نکردیم».

وقی دربار ترجمه‌های محمد قاضی افزود: «قاضی مترجم خیلی پرکاری بود و به علت زیاد بودن ترجمه‌هایش هر کدام از آنها ارزش متفاوتی دارند. اما بهترین کار او بدون شک دن گیسوت است».

دریابندری در ادامه گفت: «او کتاب را از زبان‌های خیلی مناسب ترجمه کرد و دیوار هم ترجمه کرد. یک بار در چاپ اول و یک بار در چاپ دوم که به نظر من اول دن گیسوت بهتر از آب در آمد و متشده تجدید نظرهایی که در چاپ دوم آن داد تصنیف بود».

نخف دریابندری ادامه داد: «قاضی در ترجمه آغازگر شیوه‌ای خاص خودش بود. او زبان فارسی را خیلی خوب می‌دانست و خوب می‌نوشت و این فارسی نویسی پاکیزه و روشن، در کارهایش دیده می‌شود. البته من ترجمه‌های او را با یکدیگر تطبیق نداده‌ام اگرچه هم ترجمه‌های هم‌آهنگ بود که واقعاً احتیاجی به این کار نباشد».

مترجم پیرمرد و دربار با تأکید بر این که قاضی مترجم فوق‌العاده‌ای بود و بعد از او هم هنوز نظریش پیدا نشده است، تأکید کرد: «مترجمان دیگر هم کم و بیش هستند. اما به نظر من قاضی از دیگر مترجمان است و این روزی‌ها هم بر نخواهد شد».

به گمان او مترجم خیلی خوب داریم؛ و مترجم ویدالته در زبان فارسی ترجمه‌ای از «فایل خواننده» و «سازش‌های خیلی کم» و صرفاً «فایل چهار» پنج مترجم مربوط می‌شود. «من همه کارها را خوانده‌ام؛ اما آن‌هایی که به دستم می‌رسد، روی هر رفته‌چنین بر می‌آید. به هر حال فعلاً جای قاضی خالی است».

«حماقت‌های بروکلین» استر

روزنامه هندوستان تایمز در باره کتاب جدید بل استر با عنوان «حماقت‌های بروکلین» می‌نویسد: «استر نویسنده‌ای است که کتاب‌های او نوان برداشتی جدید از نوع ارتباط آدم‌ها دانست. این همان شیوه‌ای است که بعد از گذشتن از نیویورک در پیش گرفت و اجازه نداد کسی به مرز ذهنیت هایش نزدیک شود. استر از کسی تأثیر پذیر نیست اما هنوز نمی‌توان گفت او سبکی خاص را بنیان نهاده است».

در باره این کتاب در شماره‌های بعدی می‌نویسیم. این هم چند خطی از شروع داستان: «دنیال جای آرامی برای مردن بود. یک نفر بروکلین را پیشنهاد کرد. من هم رفتم و آنجا یک اپارتمان اجاره کردم. دکتر من گفته بود که علمانی

مروری بر نشریات ادبی جهان

شهادی و رنج‌های خاقانی

چند وقتی بود که جعفر شهیدی قصد داشت به شرح سختی‌ها و مشکلات شعر کهن ایران بپردازد. جست‌وجو گریخته شهیدی بودیم که استاد در پی این کار کشایی است. رزوه در خوشحال از آئیم که بلاخر تصمیم می‌بهر مرحله اجرا می‌دهد و باید در انتظار نمره این جشنواره ادبی-هنری باشد. گروه مقالات و منتشرشده در سال ۱۳۲۰ تا همین شهیدی تصمیم دارد تا به شرح دشواری‌های شعر خاقانی بپردازد. وی معتقد است خاقانی از شعرای ایران بزم زمین بوده و مهم سبزی‌ها در اعتلای شعر ایران داشته است. به اعتقاد این استاد پیشگام، انجام این کار خیلی لازم است و او در صدد است تا مشکلات کهن این شاعر کهن را شرح دهد. به تازگی نیز دو کتاب شهیدی تجدید چاپ شده است. مجموعه مقالات و منتشرشده در سال ۱۳۲۰ تا همین و اخیراً عنوان: «از دیروز تا امروز» به چاپ دوم رسید که در معرفی‌های اجتماعی، مذهبی و علمی است. چاپ «شرح مشنوی عموی» مولانا هم که هفت، هشت سال پیش منتشر شد، اخیراً توسط انتشارات علمی - فرهنگی عرضه شد.

ملاقات مارکز، فوئتس و ...

جشنواره ادبی «هی» که از هفده سال پیش هر سال در یکی از کشورهای جهان برگزار می‌شود، اسامی نویسندگان کتاب‌ها و ایده‌های ادبی جهان را به کلیما می‌کشاند. بر اساس موفقیت جشنواره «هی» در سال‌های گذشته در کرمان، نوبولتی آمریکایی است که آیدلیک شخصیت او را برای من از کرمان، برزیل قرار است این جشنواره ادبی-هنری در ماه آینده در کراتاتنا برگزار شود و «گابریل گاریسا مارکز» نویسنده معروف کلمبیایی به عنوان مهمان افتخاری در این جشنواره حضور می‌یابد. به برگزاری جشنواره ادبی «هی» در کلیما، توسط «کارلوس فوئتس» نویسنده صاحب‌نام مکزیکی و «پیتر فلورنس» مدیر این جشنواره پیشنهاد شده است. فوئتس در سال‌های گذشته با نویسندگان دامنی این جشنواره است. این جشنواره از ۲۶ الی ۲۹ ژانویه ۲۰۰۶ برگزار شد. برای فرهنگ آمریکایی لاتین برگزار می‌کند که در آن نویسندگان معروفی از آمریکای جنوبی از جمله «خورخه فرانکو» و «آلما خولیر موریریتو» در کنار نویسندگانی از بریتانیا چون «حزقیه قریشی»، «ویکتور ماک» و «علی اسمیت» گرد هم می‌آیند.

آپدایک و دردسر

انتظار می‌رود کتاب‌های جان آیدلیک باعث وجود آمدن بحث و جدل بشود؛ بحث جدلی که فقط در محافل ادبی نخواهد بود. این رمان نوشتن نوروست است به تئوری است که بعد از خانه ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ در آمریکا داد می‌پردازد. نوروست این رمان، نوبولتی آمریکایی است که آیدلیک شخصیت او را نگزشتی احساسی پرداخت می‌کند. این نوروست یک عامل ناشناخته با خارج از کشور است که توسط اسامین لادن تربیت شده باشد، نیست او پسری ۱۸ ساله است که از مادری ایرلندی و پدری الجزایری به دنیا آمده است. آیدلیک در گفت‌وگو با خبرنگاری روزنامه «نیو یورک تایمز» می‌گوید: «این رمان نوشته شده است. خارج‌پرورد. نوروست یکی از آیدلیک‌ها است که بافت زندگی آمریکایی‌ها را به شدت تغییر داده است. این پدیده همه را نگران می‌کند چون آدم با خودش می‌گوید که به‌لین یک نوروست نیست ولی هر کسی دیگری می‌تواند نوروست باشد».

آیا باموک محاکمه می‌شود

به گفته وکیل اورهان پاموک، دادگاه استانبول که قرار بود روز جمعه آینده اورهان پاموک را به خاطر اظهاراتش در باره قتل مادرش محاکمه کند، اعلام کرده که فقط در صورت دستور دولت این نویسنده را به پای میز محاکمه خواهد کشاند. این دادگاه همچنین گفت پاموک زمانی رتکب جرم شد که قوانین کفتری تکیه هنوز با معیارهای اتحادیه اروپا هماهنگ نشده بود و اینکه پورنده اورهان پاموک باید به وزارت دادگستری بازگردانده شود تا دستور دولت نسبت به محاکمه او اقدام شود. تصمیم تریه‌گیری محاکمه کردن پاموک با انتقاد گسترده جهانی روبرو شده است. اتحادیه اروپا نیز گفته است که اگر این نویسنده محاکمه شود عضویت تریه در این اتحادیه دچار آسیب جدی خواهد شد. یعنی، اگر جزا داد، باید محاکمه اش کنید. یک حیثیت‌نماینده‌ی مشکل‌زاینده این نیز با اضا پارلمان اروپا قرار است در آغاز محاکمه حضور داشته باشد. پاموک در صورت مجرم شناخته شدن ممکن است از شش ماه تا سه سال حبس محکوم شود.